

LITHUANIAN
CENTER FOR RESEARCH LIBRARIES

THE LEAGUE

NEWSPAPER

Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches Located
in All Principal Cities of the
UNITED STATES
840 West 33rd Street,
Chicago, ILL. 60608
Telephone: (312) 927-4789

PRICE 50 CENTS

SPALIO 20 - OCTOBER 20, 1980

NR. 19

Pagerbiant ALT ilgametį veikėją kun. Adolfą Stašį, jo 75 metų amžiaus sukakties ir išleistuvių iš Chicagos proga, specialiai jo garbei suruoštame bankete spalio 18 d., įteiktas kun. A. Stašiui atžymėjimas - adresas. Nuotraukoje: (iš kairės) Kasperas Radvila, kun. A. Stašys, Irena Blinstrubienė ir dr. L. Kriaučeliūnas. ALTO suvažiavimas kun. Adolfą Stašį paskelbė Amerikos Lietuvių Tarybos garbės nariu. (Nuotr. M. Nagio)

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS 40-TAS SUVAŽIAVIMAS

ALT suvažiavimą įvykusį Liet. Tautiniuose Namuose, Chicagoje, atidarė pirm. dr. K. Šidlauskas.

Invokaciją sukalbėjo kun. J. Prunskis.

Į prezidiumą pakviesti. T. Blinstrubas, P. Dargis, dr. L. Kriaučeliūnas, dr. Vl. Šimaitis, dr. J. Valaitis, kun. A. Stašys.

Sekretoriatą sudarė V. Pranevičius, St. Mankus, Ign. Andrašius.

Mandatų kom.: I. Blinstrubienė, J. Skorubskas, T. Kuzienė.

Rezoliucijų kom.: V. Jokubaitis, dr. V. Šimaitis, T. Blinstrubas, A. Sukauskas, F. Masaitis, V. Pautienis.

Suvažiavime dalyvavo 41 tarybos narys, 37 skyrių atstovai, 31 organizacijų atstovas, 6 spaudos atstovai ir 55 svečiai. Iš viso 170.

Diplomatinės tarnybos vardu sveikino gen. kons. J. Daužvardienė, pabrėždama, kad Altas atliko milžiniškus darbus, siekė savo tikslo be nukrypimo. Altas visada palaikė ryšius su diplomatine tarnyba.

Dr. K. Bobelis, Vliko pirmininkas, pažymėjo, kad Altas išvarė gilią vagą, visada bendradarbiaudamas su Vliku. Daugelis esame Amerikoje tik Alto dėka. Sovietuose gali kilti sprogimas. Juo mes ryškiau kelsime sovietų skriaudas, juo greičiau sprogimas įvyks.

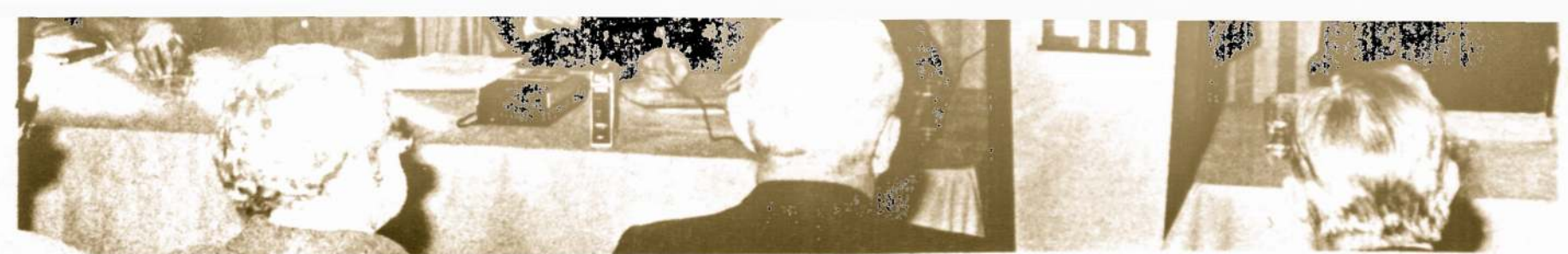
A. Juškevičius sveikino R LB vardu. Tautinės S-gos sveikinimą perdavė T. Blinstrubas. V. Jokubaitis sveikino Liet. Atgimimo Sąjūdžio ir L. Karių Ramovės vardu, J. Gaižutis - Vilniaus Krašto Liet. S-gos vardu, E. Vilimaitė - L. Kat. Moterų S-gos var-

du, Vyčių vardu sveikino V. Samaška, Darbo Federacijos vardu - K. Povilaitis, Liet. Ūkin. partijos vardu St. Žadeikis, Marquette Parko R. L. Bendr. vardu - J. Bagdžius, "Naujiečių" - M. Gudelis, V. Bakūnas perdavė sveikinimus iš Los Angeles "Lietuvių Dienų" ir "Lietuviai Amerikos Vakaruose" red. ir leidėjo A. Skiriaus vardu.

Gauta telegrama - sveikinimas iš R. Reageno, su lietuviškais žodžiais: "Lietuva nepavargs kovoje dėl Lietuvos laisvės". Sveikino Altą už ryžtingą darbą, pagyrė lietuvius už vieningumą siekiant laisvės, sveikino Altą su 40 m. sukaktimi. Reaganas išreiškė lietuviams pagarbą ir linkėjimus.

Raštu sveikino vysk. V. Brizgys, pažymėdamas, kad už Alto veiklą bus dėkinga lietuvių tauta. Raštu sveikino Lietuvos atstovas dr. S. Bačkis, gen. kons. A. Simutis, gen. kons. V. Čekanauskas, "Draugo" red. kun. Pr. Garšva, L.B. krašto vald. pirm. V. Kutkus, A. Aleksis, K. Milkovaitis - šaulių vardu, Detroito Liet. Org. centro skyrius, Liet. Karių Vet. Ramovė, Darbo Fed. centro valdyba. Sveikinimą raštu atsiuntė ir PLB pirm. V. Kamančas, A.J. Kasulaitis, bet paštas juos pristatė pavėluotai.

M. Rudienė, pasveikinusi Balfo vardu, supažindino su Lietuvos rezistentu V. Šakaliu, neseniai pabėgusiu iš Lietuvos.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS SUVAŽIAVIME kalba iš Lietuvos okupanto nagų ištrūkęs V l a d a s Š a k a l y s. Sėdi (iš kairės) darbo prezidiumas: vicepirm. dr. L. Kriaučeliūnas, vicepirm. dr. J. Valaitis, sekr. G. J. Lazauskas, vicepirm. dr. V. Šimaitis ir (dešinėje) ALT pirm. dr. K. Šidlauskas. (Nuotr. M. Nagio)

V. Šakalys pasidžiaugė, kad Amerikos lietuviai visada buvo skubūs padėti kenčiančiai Lietuvai. Šiandien komunizmas pergyvena krizę, kuri jam turbūt bus mirtina. Dėkojo Lietuvos žmonių vardu už Alto laisvinimo veiklą. Vergovės naktis artėja prie pabaišos. Karinės avantiūros Maskvą, kaip Hitlerį, prives prie žlugimo.

Demokratinės sistemos netinka grobimui, bet jos tinka gynybai. Vakarai turi didelę ekonominę jėgą. Sovietai pergyvena gilią ideologinę krizę. Afganistanas, Lenkijos įvykiai rodo, kad Sovietų sistema mirtinai serga. Įvykiai išryškina, kaip Alto atlikti darbai prasmingi. Jūsų darbas yra svarbus ir reikalingas - kalbėjo Vladas Šakalys.

Alto pirm. dr. K. Šidlauskas savo pranešime pasidžiaugė pasiektomis palankiomis JAV Kongreso rezoliucijomis. Altas pasirūpino, kad Lietuvos nepriklausomybės atgavimo sukaktis būtų paminėta JAV Kongrese. Altas palaikė ryšius su Baltaisiais Rūmais, senatoriais ir kongresmanais, su Valstybės departamentu, vis keldamas Lietuvos reikalus. Altas vedė akciją, kad lietuvių tauta atgautų pilną laisvę, o ne tik kurios laisvės dalį, lietuviams pasiliekančią po rusais.

Altas protestavo prieš vertimą Lietuvos vyrų tarnauti Maskvos kariuomenėje, prašė ambasadorę Ridgway, kad Madrido konferencijoje būtų keliamas Pabaltijo klausimas, kad būtų išlaisvintos sovietų agresijos aukos. Altas veikė, kad Radio Free Europe, Radio Liberty nebūtų perkelta iš Miuncheno į JAV. Bendromis pastangomis perkeltas sulaikytas. Altas 4000 dol. įnašu parėmė Tautos Fondą. Buvo palaikomi ryšiai su etninėmis grupėmis.

Alto ir JAV LB-nės Kraštų Valdybų atstovai turėjo pasitarimą; pasirašytas siūlomasis projektas, kurio patvirtinimas atidėtas kitam posėdžiui.

Toliau buvo gen. sekr. kun. A. Stašio, izdininko J. Skorubsko, Revizijos komisijos, Informacijų direktoriaus kun. J. Prunskio ir gana platūs ALT skyrių pranešimai.

Dr. J. Genys plačiai painformavo apie Jungtinį Pabaltiečių komitetą Washingtone, apie sėkmingus to komiteto ryšius su valdžios įstaigomis. Šiuo metu dr. K. Šidlauskas yra komiteto pirmininkas, jį Washingtone pavaduoja dr. J. Genys. Komitetas veikė, kad būtų užtikrintos lėšos Lietuvos atstovybei. Perspėtas Teisingumo departamentas, kad iš okupuotos Lietuvos gabenamiliudininkai vadinamų karo nusikaltėlių bylose dabartinėse sąlygose nebūtų patikimi. Pabaltiečių komitetas pasidarbovo, kad būtų įsteigta Rytų Europos tautybių taryba. Komitetas darė pastangų, kad Pabaltijo reikalai būtų keliami Madrido konferencijoje. Iš Pabaltiečių komiteto J. Bolstein vyks į Madridą.

Suvažiavimas priėmė statuto papildymus. Skyriams leidžiama turėti po vieną atstovą Alto Taryboje. Negalės posėdy dalyvauti Alto valdybos narys, gali įgalioti kitą. Garbės nariams 2/3 balsų dauguma gali būti suteikta teisė dalyvauti suvažiavimuose su sprendžiamuoju balsu.

Ilgametis ALT veikėjas kun. Adolfas Stašys suvažiavime paskelbtas ALT garbės nariu.

ALT valdybos ir tarybos sudėtis sekančiai kadencijai yra maždaug ta pati. Sekančiame ALT valdybos posėdyje bus pasiskirstymas pareigomis.

TAUTOS LAISVINIMO KOVOJE MŪSŲ JĖGŲ VIENYBĖ YRA PAGRINDINIS LAIDAS TĖVYNEI — LIETUVAI Į ATEITIES LAISVĘ IR NEPRIKLAUSOMYBĘ

Dalis ALT suvažiavimo dalyvių. Nuotr. iš kairės: kalba ALT pirm. dr.

SANDARA

LITHUANIAN NEWSPAPER

Published bi-weekly on Mondays, except July,
by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA, INC.
Second class postage paid at Chicago, Illinois
Sandara (USPS 480-880)

GENERAL OFFICE:
840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

Phone YArds 7-4789

SUBSCRIPTION RATES: UŽSAKYMŲ KAINA:
In The United States per year \$10.00 Suvienytose Valstybėse metams \$10.00
In Foreign Countries per year \$10.00 Užsienyje metams..... \$10.00

Opinions expressed in any column appearing in the SANDARA, including those of staff members, reflect the views of the writer only. The opinions may or may not be in agreement with those of the Lithuanian National League of America.

SANDAROS REDAKCIJA
Redaktorius: G.J. Lazauskas
Redakcijos nariai: E. Boreiša (polit.), P. Bružas (techn.).
Skyrių redaktoriai: Janė Bajerčienė (Šeiminkų sk.), Vyt. Širvydas (English Section).

SANDAROS ADMINISTRACIJA
Administratorė: Edita Rimkus
Ekspeditorius: Stasys Dagys
Administracijos darbo valandos: Pirmadienį, Antradienį ir Trečiadienį

10 val. - 12 val. ir 1 val. pp - 6 val. vakare. (kitu laiku, esant svarbiam red. ir adm. reikalui, galima skambinti 312 - 543 - 8198.)

SANDAROS ATSTOVAI
So. Bostone: Inž. Aleksandras J. Chaplikas; Los Angeles - inž. Juozas Ruokis; Detroit - Antanas Norus.
TALKININKAI, kurie norėtų bet kuo prisidėti prie Sandaros darbų, prašomi pranešti red. ir adm. telefonais.

BOSTONO Padangėje

K. Šeštokas, P. Strazdas, P. Taškus, T. Yankauskas, S. Yuravick, F. Žickus, A. Griganavičius, B. Kamantauskas, M. Žebrys ir M. Dapkus.

ŠURUM - BURUM

Tradicinis Šurum-burum renginys įvyko spalio 19 d. Tą sekmadienį South Bostono Lietuvių Piliečių D-jos namai buvo užpildyti nuo rūsio iki trečio aukšto salės draugijos nariais ir svečiais.

Draugijos užkandinė yra pagarsėjusi skania pica, Užkandinė atidaryta šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 12 val. dienos iki 10 val. vakaro. Čia gaunami lietuviški pietūs - balandėliai, kugelis, dešros su kopūstais, kava ir kiti patiekalai. Užkandinės telefonas 268-1055.

LINKSMOJI VALANDA

Klube kiekvieną ketvirtadienį nuo 5 val. po pietų iki 8 val. vak. yra vaidinamoji "Linksmoji valanda", kurios metu visi gėrimai parduodami papiginta kaina.

SUSIRINKIMAI

Draugijos mėnesiniai susirinkimai vyksta kiekvieno mėnesio trečią ketvirtadienį 7 30 val. vakaro.

VALDYBOS RINKIMAI

South Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos 1981 metams naujos valdybos rinkimai įvyks gruodžio 14, sekmadienį nuo 2 val. po pietų iki 6 val. vakaro.

BINGO

Trečiadienio vakarais trečio aukšto didžiojoje salėje 7 30 val. vak. vyks Šv. Petro parapijos mokyklos "bingo".

DU YPATINGI SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE VAJAI

Specialus Vajus

SLA narių pageidavimu, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje pratęsia dabartinį Specialų vajų naujiems nariams išrašyti. Vajus tebevykdomas ne tik naujų narių verbuti, bet ir sudaryti progą esantiems nariams iki 70 metų amžiaus savo andradas padidinti. Šio vajuus metu išrašantieji ir reguliariai apdraudą (V-1, V-2, V-3 ir V-X) gauna net 50% nuolaidą nuo pirmų metų metinių mokesčių. Šio vajuus metu nariai ir nauji aplikantai gali Susivienijime apsidrausti iki \$5,000 netikrinę sveikatos.

Ypatingas Jaunimo Vajus

Didžiausia ir seniausia jaunimo organizacija yra Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Juk ketvirtadalis narių yra jaunosios kartos! Taip pat reikia atsiminti, kad Susivienijimą sukūrė jauni aušrininkai. Per savo ilgą ir garbingą istoriją Susivienijimas buvo toji visuomeninių ir kultūrinių reikalų mokykla, kuri iš jaunų veikėjų paruošė patyrusius visuomenininkus.

Susivienijimas visuomet ėjo iš vieno su kitomis jaunimo organizacijomis, joms suteikdamas finansinę bei kitokią paramą. Žavėdamasis jaunų lietuvių veikla, kuri reiškiasi per tautinius šokius, dainų šventes, jaunimo organizacijų sąskrydžius ir stovyklas, Susivienijimas rimtai susirūpino lietuviškam jaunimui sukurti tvirtą finansinį pagrindą, be kurio joks ateities veikimas nebus įmanomas.

Vykdamas SLA seimo nutarimus, ir pasiteiravus pas aktuarus, Susivienijimas skelbia ypatingą JAUNIMO VAJŲ.

Jaunimo Vajaus šūkis yra: "Investuokime penkioliką dolerių ateičiai, apdrauskime jaunuolį už \$5,000! Taip, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra pajėgus pasiūlyti lietuviškam jaunimui nuo gimimo dienos iki 25 metų amžiaus \$5,000 terminuotos apdraudos polisą už tik \$15 į metus. Be didelių formalumų Susivienijimas savo narių vaikus, vaikaičius bei kitus lietuvių kilmės jaunuolius priims į narius su \$5,000 apdrauda.

Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis pas kuopų finansų sekretorius arba į SLA Centrą šiuo adresu:

Lithuanian Alliance of America
307 West 30th Street
New York, N. Y. 10001
Telefonas [212] 563-2210

Neseniai atbėgęs Lietuvos laisvės kovotojas VLADAS ŠAKALYS ALTO suvažiavime kartu su sandarijėčiais: iš kairės - Sandaros red. ir c.v. sekr. Grožvydas Lazauskas, Vladas Šakalys, Sandaros centro valdybos pirm. Povilas Dargis iš Pittsburgho, Sandaros c.v. pirmasis vicepirm. Aleksandras Chaplikas iš So. Bostono, Mass. (Nuotr. M.Nagio)

VLIKO TARYBOS POSĖDIS

VLIKO Tarybos posėdyje, įvykusiam š.m. spalio 19 d. Chicagoje, be kitų organizacinių reikalų, diskutuota ir svarstyta Lietuvos studijų, teisių ir politinių reikalų komisijų pateikti klausimai.

Išklausius ir priėmus VLIKO valdybos pranešimus, padarytas vienbalsis nutarimas, kad VLIKO Taryba vertina VLIKO valdybos atliekamą darbą ir pritaria jos veiklai. Be to, pareikšta padėka VLIKO valdybos pirmininkui dr. Kaziui Bobeliui, vicepirm. inž. Liutui Griniui ir visai valdybai už atliktus darbus.

Svarstant išpuolių prieš VLIKĄ ir jo darbuotojus reikalą, padarytas šis nutarimas:

"VLIKO Taryba konstatuoja, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos organe "Pasaulio Lietuvyje" nuolat reiškiasi išpuoliai prieš Vliką ir jo darbuotojus.

Taryba laiko, kad tokie reiškiniai kenkia lietuvių išėivijos vienybei bei kovai dėl Lietuvos išlaisvinimo ir turėtų būti vengiami".

Posėdžiui pirmininkavo Kazys Oželis, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio atstovas, sekretoriavo Grožvydas Lazauskas, Lietuvos Valstiečių Liaudininkų S-gos atstovas. ELTA

South Boston Lithuanian Citizens' Association

368 WEST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

SOUTH BOSTONO LIETUVIŲ PILIEČIŲ DRAUGIJOJE

South Bostono Lietuvių Piliečių Draugija kas antri metai pagerbia savo narius, išbuvusius draugijoje 25 metus. Šiemet apie 50 narių veteranų buvo pagerbta spalio 19 d. draugijos namo antro aukšto salėje. Draugijos šeiminkės pavaišino pietumis. Draugijos pirm. Danielius Averka veteranams prisegė auksinį ženklelį. Nariai - veteranai laikomi amžiniais draugijos nariais. Jie atleidžiami nuo draugijos mokesčių.

VETERANŲ PAVARDĖS

V. Aluza, K. Aukštikalnis, S. Driscoll, R. Flanagan, M. Galinis, L. Izickas, F. Jarvis, M. Kauegleisch, S. Luinis, V. Montvila, V. Noreika, P. Veto, J. Pavydis, A. Petkauskas, M. Petkauskas, I. Prusik, E. Repšys, V. Santackas, P. Sasnauskas, J. Starinskas, P. Švaikauskas, V. Trinavich, A. Tutkus, L. Vandenberghe, V. Volotkevičius, F. Zaleskas, G. Adams, Z. Alviniskas, P. Aukštikalnis, J. Bakšys, A. Brazauskas, R. Bričkus, E. Bushman, A. Ivaška, H. Mikulskis, I. Romikaitis, A. Rudauskas, L. Rudžiūnas,

Mieli SANDAROS skaitytojai ir bendradarbiai!

Skaitytojų ir Sandaros administracijos patogumui, apačioje čia dedame atkarpą, kurią užpildžius prašome prisiųsti Sandaros administratorei p. Editai Rimkieni, kas dar nėra susimokėjęs už laikraštį. Taip pat prašome surasti ir naujų skaitytojų. Už jūsų malonų atsiliepimą ir SANDAROS parėmimą būsime labai dėkingi.

Visos aukos skelbiamos Sandaroje.

✂

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 10 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI..... dol.

Iš viso..... dol.

(Nuo 1980 m. sausio 1 d. Sandaros prenumerata metams \$ 10.)

MANO PAVARDE.....

ADRESAS;.....

✂

NADAS RASTENIS

KAIP OLEVIČIUS PĖSČIAS ĖJO Į AMERIKĄ

TIKRAS ATSTITIKIMAS • PASAKOJO JUOZAS OLEVIČIUS
• TARMISKAU UŽRAŠĖ NADAS RASTENIS •
(Tęsiny - Pradžia Sandaros nr.13)

JUOZAS OLEVIČIUS
1863 - 1937

Juozas Olevičius mėgdavo medžioti savo ūky, dešimtys mylių nuo Baltimorės, prie Patapsco upės.

Per žiemą Šliūpas laikė 30 prakalbų ir aš ant jų visų buvau. Apmokėjus visos žiemos prakalbų kaštus, liko \$4.00. Tada nutarėme sutverti Mokslo Draugiją. Ir sutvėrėme. Tikslas buvo leisti knygas ir skleisti apšvietą. Nariai mokėjo \$1.00 į mėnesį duoklių. Draugija sėkmingai veikė ir išleido keletą leidinių.

Mane, kuris buvau tvirtas Šliūpo rėmėjas, vadindavo "šliūpaveršiu". Kai gat-

ve eidavau, tai kiti į mane jautiškai blaivdavo. Bet aš nekrepčiau atydos.

Besimokydamas Marylando Universite, Baltimorėje, daktaru, Šliūpas ir mane kalbino mokytis daktaru. Bet aš jam sakiau, kad daktaru man persunku mokytis; jam sakiau, kad kunigu tai norėčia mokytis. Ir aš rimtai maniau kunigu mokytis. Bet Šliūpas mane atkalbino sakydamas, "Ką tu ant kunigo mokysies? Juk tu pats žinai, visam tam netiki! Tu gi turėsi per akis žmonėms meluoti."

Aš jo paklausiau ir kunigu nesimokiau.

Pagaliau, Šliūpas baigė medicinos mokslą ir iš Baltimorės išvažiavo.

Aš tuo laiku buvau susitaupęs arti \$500.00, apsigėdžiau ir nusipirkau namą, 536 S. Pace Street, už \$2500.00. Dažį įmokėjau, o likusius paėmiau ant morgėčiaus. Kaip tada iš manęs visi juokėsi, kad aš pirkau namą. Mat, tada iš lietuvių tik vienas Burinskas turėjo namuką. Tais laikais didžiulia lietuvių važiavo į Ameriką tik užsidirbti pinigų ir vėl grįžti Lietuvon. Tai iš namų pirkėjų juokėsi. Vienok, pasijuokė, kaip Žolynas ir kiti, pradėjo patys namus pirkti.

Į du metus pirkto namo skolą atmokėjau ir paskui pirkau kitus namus Baltimorėje ir ūkius už miesto.

Dabar, pagyvenęs Amerikoje pulką metų, jaučiu, kad mano likusiomis dienoms gyvenimas yra užtikrintas.

Iš savo gyvenimo patyrimų už save jaunesniems tiek galiu pasakyti; Prisišpyrimas, kantrumas ir taupumas, tai pamatai siekimui pagyvenamo tikslo.

PRIERAŠAS. Gyvenęs 74 metus ir būdamas našliu, Juozas Olevičius (kar-tais vadindavosi Juozas Kulus) mirė rugsėjo 27, 1937, Baltimorėje, ir palaidotas Loudon Park kapuose. Paliko sūnų Juozą ir Algirdą, ir dukrą Jieva Bell. Paliko turto per \$60,000.00

(Pabaiga)

VLIKO PIRM. DR. KAZYS BOBELIS POPIEŽIUI ĮTEIKIA MEMORANDUMĄ LIETUVOS IŠLAISVINIMO REIKALU

Šventasis Tėvas Jonas Povilas II specialioje audijencijoje priima iš dr. Kazio Bobelio Lietuvos Diplomatijos Šefo ir VLIKO pirmininko pasirašytą memorandumą, kuriame iškelta neteisėta Lietuvos okupacija bei jos piliečių teisių pažeidimai ir prašoma Lietuvos politinę padėtį išskirti ir nagrinėti artėjančioje Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje, Madride.

Toks memorandumas asmeniškai Dr. K. Bobelio buvo įteiktas ir vienuolikai kitų Europos vyriausybių, jam besilankant š.m. rugsėjo mėn. Europoje. Kitoms šešiolikai vyriausybių memorandumas buvo pasiūstas paštu.

Nuotraukoje šalia dr. K. Bobelio yra jo sūnus Jonas (dešinėje). Įdomu labai, kad su popiežium didesnė bendro pasikalbėjimo dalis vyko gražia lietuvių kalba.

ALKOHOLIZMAS NE LIGA ?

Populiarioji Amerikos spaudos sindikalistė Ann Landers gavo iš vieno Missouri piliečio tokį klausimą:

Brangi Ann Landers! Mes labai daug girdime šiomis dienomis kalbant apie "ligą", vadinamą alkoholizmu. Ar Tamsta turėtum drąsos atspausdinti sekamą:

Jei alkoholizmas yra liga, tai yra tokia liga, kuri pardavinėjama pilnomis bonkomis.

Tai yra vienintelė liga, kuriai platininti reikalingas valdžios leidimas.

Tai yra vienintelė liga, kuria tik žmonės apsikrečia.

Tai vienintelė liga, kuri valdžiai

duoda pajamų.

Tai vienintelė liga, provokuojanti kriminalą.

Tai vienintelė liga, į kurią įprantama.

Taip pat vienintelė liga, kuri išsukia fatališkas nelaimės vieškeliuose.

Vienintelė liga, kuri platinama garsinimais.

Ir vienintelė liga, kuri plinta be jokių bacilų, geramų, virusų tarpininkavimo pagalbos.

Gal tai visiškai ne liga?

Ann Landers nuolankiai atsakė: Žmonės, kurių nuomonę aš gerbiu, tvirtina, kad alkoholizmas yra liga, bet dėkui už tokio įdomaus klausimo iškelimą. J. Pr.

KAI KLAUSIMAI ĮGAUNA ALKOHOLIZMO POBŪDĮ

Kiek spaudoj buvo rašyta apie ypatingą svečią iš okupuotos Lietuvos Vladą Šakalį, iš šalies nedaug ką galima pridėti, nes kone viskas yra pasakyta, kokį įspūdį padarė susirinkusiai lietuvių visuomenei Jaunimo Centre, Čikagoje, šis patriotas ir ypatingo ryžto kovotojas už lietuvių tautos laisvę bei nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymą.

Paliekant svečią nuošalyje, mano dėmesį atkreipė tame susitikime dalyvavę kai kurie publikos dalyviai, kurie po išsamaus svečio pranešimo, kėlė jo pranešime nepaliestus klausimus.

Kaip ir buvo tikėtasi, bene pats pirmas iš paklausių suklustotai paaiškines apie išėivijos tarpe esančias nevienodas nuomones, kad būk tai vieni yra už važiavimą į Lietuvą, kiti prieš tai. Jau minėjau, kad klausimas buvo klustotai suformuluotas. Gal tik vienas - kitas yra, ar tai iš baimės, ar iš puikybės (?) sako, kad nereikia ten važiuoti, bet jų čia yra tiek mažai, kad jų opinija visiškai negalioja.

Nuomonių skirtumas yra tame, kada važiuojama ne artimųjų aplankyti, o su okupanto kvilingais palėbauti. Taip pat nuomonių skirtumas iškyla, kai per saldziai bičiuliaujamasi (gal būt tik iš nanyumo?) su iš ten atvykstančiais kvilingais. Gi tu padėčių paklausėjas savo

gražus ir pagirtinas, bet skaitant pareiškimo punktą "a", kuriame pasakyta, kad "skubiai reikia kandidatų parinkimo duomenys", galima daryti išvadą, jogei lietuviškose sodybose tebus apgyvendinami tik parinktieji lietuviai. Visi gi kiti bus palikti už tvoros. Ar netiesa?..

SUBALANSUOKITE VALSTYBĖS BIUDŽETĄ

Net 93 % Illinojaus valstijos pensininkų griežtai pasisakė, kad Amerikos valstybės biudžetas būtų subalansuotas. Ir suprantama, nes didėjančios išlaidos, kai jos viršija pajamas, labai ir labai apsunkena daugumą Amerikos piliečių, ypač tai tuos, kurie tik moka mokesčius, bet neturi iš to naudos.

Iki šiol jau 30 JAV valstijų, jų tarpe ir Illinojaus, priėmė rezoliucijas, kuriomis reikalaujama subalansuoti visos valstybės biudžetą.

V. P.

klausime neišryškino, todėl jį vadina - suklustotu.

Tačiau ten pat paaiškėjo, kad svečias yra pakankamai apdairus ir savo atsakyme labai aiškiai pasakė pas ką reikia ir pas ką nereikia važinėti. Taip pat davė patarimą su kuriais iš ten atvykstančiais turistais reikia ir su kuriais nereikia bičiuliautis.

Panašus klausimas buvo iškeltas kitu paklausėju. Jis klausė svečio, kaip jis žiūri į siuntimą jaunuolių pasitobulinti lietuvių kalbos lituanistiniuose kursuose Kapsuko universitete Vilniuje? Prieš atsakydamas į šį klausimą, prelegentas paaiškino, kad čia yra gana opus su lituanistika surištas klausimas, tad per daug plačiai apie jį nenorįs kalbėti. Tačiau priminė (čia tiesioginio atsakymo necituojų, o tik pareiškė mintį). Jeigu rusai taip jau stropiai rūpinasi išėivijoje blėstančia lietuvybe, sudarydami palankias sąlygas tą lietuvybę gaivinti išėivijos jaunuoliams, tai kodėl jie tokių sąlygų nesudaro Sibiran ištremtiems jaunuoliams?

Deja, ten tūkstančių ištremtųjų nekviečia į Kapsuko universitetą pasitobulinti lituanistikoje. O jei kurie grįžta, tai su apgailėtina bloga lietuvių kalba.

Tulas paklaus, kodėl klustaus ir atsakytus klausimus vėl iš naujo spaudoje keliu? Todėl, kad tie patys klausimai statomi, nepaisant, kad iš kiekvieno gaunamas tas pats atsakymas.

Net ir Tomas Venclova, kuris yra išsireiškęs, kad jis nesąs Sovietų Sąjungos priešas, ir jis nedavė į paklausių nudilusį klausimą jų laukiamo atsakymo. O jis būtų labai gerai, kad išėivijos jaunuoliai siunčiami į kursus. (Kokius kursus?) Tai kodėl, pagaliau, vieną kartą nenustoti zvejotus ezere, kai nekarta per eilę metų yra įrodyta, jog ten žuvų nėra ir nebus, nepaisant, kaip jos ten bando mos užveisti.

Dar viena iki kaulo įkyrėjusi žmonių yda, tai nesuvaldomas alkis save paskardenti tokiomis progomis. Nebuvo be to apseita ir ši kartą: Va, šioje bevardėje minioj randasi LB Vid. Vak. Apyg. pirmininkas...

Kas liečia virš paminėtus paklausimus, jie tebeklausiami ir toliau, kur tik p.Šakalys bepasirodo. K. Radvila

PENSININKŲ VAISTAI

VAISTAI IŠČIULPIA GRAŠĮ

Dėka Ameriką valdančios neapdairios administracijos, įsigalėjusi infliacija spaudžia visus piliečius, bet daugiausiai pensininką ir nedarbingą asmenį. Būtiniausi kasdieninio vartojimo reikmenys pabrangsta beveik kasdieną.

Jei jau taip mus vargina būtiniausių prekių kainos, tai ką besakyti dėl vaistų ir, bendrai, dėl medicinos patarnavimo? Neskaitant maisto ir kitų kasdienio vartojimo prekių, vaistai iščiulpia kiekvieno senelio bei nedarbingo žmogaus paskutinį grašį, ką ir bekalbėti?.. Ypačiai seneliai ir pensininkai bereikalo daug permoka už vaistus, kai to paties vaisto tabletė turi nevienodą kainą. Štai, šiomis dienomis turėjau pirkti daktaro prirašytas vaistų piliules išgarsintoje Walgreens vaistinėje. Ir kaip nustebau, kai vaistininkas paaiškino: "Jei jūs tų vaistų pirksite 20 tablečių, vietoje dešimties, tai tų vaistų viena tabletė kaštuos net 17,7 cento pigiau".

Kodėl toks didelis vaistų tabletės kainos skirtumas? Kodėl vaistai traktuojami kaip ir kiekviena kita prekė? Juk vaistų vienos tabletės gamybos kaštus yra toks pat, kaip ir milijono!

Štai, čia mano manymu į šį klausimą turėtų atkreipti dėmesį pensininkai ir jų sąjungos. Jie turėtų kreiptis į Illinojaus įstatymų leidimo Rūmų atstovus, arba tiesiog į JA Valstybių Kongreso atstovus ir paprašyti, kad jie pasirūpintų

pravesti įstatymą, tikrinantį ir reguliuojantį vaistų gamybos ir pardavimo kainas - įstatymą, kuris vaistų ir maisto tikrinimo įstaigai suteiktų teisę ir galią tikrinti gamybos įmonėse vaistų gamybos savikainą ir uždarbį. Įstatyme turėtų būti nustatytas tikslus ir neaukštas parduodamų vaistų uždarbio procentas. Vaistai, pagaliau, juk nėra eilinė prekė, bet būtina žmogaus gelbėjimo priemonė!..

PENSININKŲ ATSAKYMAI

Penki šimtai Illinojaus pensininkų pasisakė, kad Illinojaus valstija turėtų sumažinti pensininkams mokesčių už automobilių važinėjimo leidimus bei jų registracijos mokesčius.

LIETUVIŠKOS SODYBOS

JAV Liet. B-nės krašto valdybos socialinių reikalų komisija yra nutarusi įvykdyti lietuviškų sodybų statybą prie didesnių lietuvių sambūrių bei kolonijų. Sumanytų sodybų įgyvendinimui, jau renkami kandidatai ir socio-ekonominės žinios bei duomenys.

Iš LB soc. reikalų komisijos pareiškimo, kad "lietuviško solidarumo vardu ir mūsų senelių gerovei, nuosirdžiai kviečiame visus lietuvius bendrai talkai", galime manyti, jogei tose lietuviškose sodybose tebus apgyvendinta tik senesniojo amžiaus lietuviai pensininkai. Sumanymas

AUKOKITE BALFUI \$\$\$\$\$\$
\$

Trumpai - Dričiai

rinkliava vykdoma spalio mėn. Būkite duosnūs ir nuosirdūs aukotojai. Neatstumkite nuo durų iki durų einančių rinkėjų.

SANDAROS GEGUŽINĖJE SPALIO 5 DIENA, KADA TAIP PAT BUVO MINIMA SANDAROS 66 METŲ VEIKLOS SUKAKTIS. Nuotraukoje iš kairės - kalba JOHN L. PAUKŠTIS, kuris kandidatoja iš 23-čio distrikto į Ill. kongresmanus, kaip nepriklausomas kandidatas. Prie jo stovi Julius R. Kuzas, Jr., kuris suorganizavo ir pravedė (kartu su J. Galminu) šią rudeningą Sandaros gegužinę, nežiūrint to, kad Julius Kuzas pora savaitių prieš gegužinę sunkiai susižeidė dešinę ranką. Kitoje nuotraukoje matome Edvardą Sumaną, Richard Daley, Jr. su sandariečių įteiktu atžymėjimu, kartu stovi ir Ed. Sumano motina, gyv. Floridoje, bet kiekvieną kartą aplankanti Sandaros (Nuotrauka M. Nagio)

SANDAROS CENTRO VALDYBOS pirmininkas Povilas Dargis iš Pittsburgho ir vykd. vicepirm. inž. Aleksandras Chaplikas iš Bostono kelias dienas praleido Chicagoje, ALT suvažiavimo proga. Prieš kurį laiką čia buvo atvykęs iš Bostono ir Sandaros vicepirm. dr. Algirdas Budreckis. Šią progą jie išnaudojo pasitarti Chicagoje SLA ir SANDAROS veiklos reikalais.

LŠST CENTRO VALDYBA Spaudos-Informacijos Tarnyba

STRAIPSNIŲ KONKURSAS APIE K. DONELAITI

- Minint mūsų didžiojo literatūros klasiko 200 metų mirties sukaktuves, LŠST Centro Valdyba skelbia straipsnių konkursą apie Kristijoną Donelaitį.
- Konkurso sąlygos:**
1. Tema: Kristijonas Donelaitis 200 metų.
 2. Straipsniai-rašiniai turi būti parašyti rašomąja mašinėle ir netrumpesni kaip 15-20 puslapių, pasirašyti slapyvardžiu ir atskirame užklijuotame voke įdėta tikroji autoriaus pavardė ir adresas, o ant voko viršaus užrašoma ir pasirinktas slapyvardis.
 3. Straipsniai-rašiniai turi būti atsiųsti iki 1980 metų gruodžio 15 dienos imtinai.
 4. Vertinimo komisija bus sudaryta ir paskelbta vėliau.
 5. Už straipsnius-rašinius skiriamos trys premijos: pirmoji - 150 dol., antroji - 100 dol. ir trečioji - 50 dol.
 6. Konkurse gali dalyvauti visi lietuviai.
 7. Premijas laimėjusieji straipsniai ar rašiniai pereina LŠST CV nuosavybėn ir be atskiro honoraro skelbiami spaudoje.
 8. Parašytus straipsnius-rašinius siųsti iki nurodyto termino šiuo adresu: Kazys Tautkus, 1614 N. 34th Avenue, Melrose Park, Ill. 60160, pažymėjus, kad yra konkursinis.

LŠST Spaudos-Informacijos Tarnyba

IŠ V.D. ŠAULIŲ RINKTINĖS VEIKLOS

Š. m. spalio 12 d. Rinktinės vadovybės posėdyje priimta 13 naujų narių. Rudeninio baltaus apyskaita priimta su pagyrimu rengėjams, nes davė gero pelno. Paskirta BALFui 50 dol. Lietuvių jaunimui - Newyorke demonstravusiems - 50 dol., ir dar keletą smulkesnių paskyrimų lietuviškiems kultūros reikalams.

Pranešta, kad nenuilstamas šaulių vadovas, muzikas P. Vachergas pasitraukia iš pareigų, sveikatos sumetimais.

Spalio 26 d. 10 val. ryte - pamaldos už mirusius Rinktinės šaulius. Lapkričio 2 d. - vėlinės. Šauliai uniformuoti tą dieną 10 val. 30 min. renkasi Šaulių namuose išvykai į kapines. O šauliai gyveną Marquette Parko rajone - renkasi 10 val. ryte prie 69 gatvės ir Washtenaw - prie bažnyčios kampo. Po apeigų kapinėse, renkasi Šaulių namuose kavutei. Šauliai ruošia mirusiams šauliams atžymėti užrašų lentą. Pasirūpina - Paukštė, V. Brazas ir K. Bartašius, J. Skeivys

LIETUVIŲ DRAUGAS GRĮŽTA Į POLITINĘ VEIKLĄ

Robert P. Hanrahan, buvęs 3-čio distrikto kongresmanas ir daug pasidarbavęs Simo Kudirkos laisvinimo akcijoj, šiuo metu gyvena Lake apskrityje, į šiaurę nuo Čikagos. Šių metų rinkimuose jis yra kandidatu į apskrities tarybą (county board) 1-mame distrikte.

Į šį distriktą įeina Libertyville, Waukegan ir kai kurios kitos apylinkės, kuriose gyvena lietuvių.

Robert P. Hanrahan, būdamas kongrese, atstovavo pietvakarių Čikagos miesto dalį, kurioj gyvena nemažai lietuvių. Jis visada lietuvių reikalais rūpinosi, o ypač reikia jį įvertinti už jo nepaprastą pastangą dirbant už Simo Kudirkos išlaisvinimą iš Sovietų kalėjimo.

Robert P. Hanrahan lietuviams neturėtų užmiršti ir jo atliktą mums darbą įvertinti. Tai bus geriausia padėka, jei mes jo pastangas ir kitose srityse paremsim. A.M.

JAV bus pakeltas laišku tarifu, vietinių - iš 15 į 20 centų, į užsienį - iš 31 į 40 centų.

Libija pranešė, kad netrukus ji pasigamins atominę bombą.

Chomeini paleido iš kalėjimų visus karininkus.

Aliaskoje surasti du nauji naftos šaltiniai.

Lenkijos TV parodė, kaip prieš 10 metų kareiviai šaudė į streikuojančius darbininkus.

Sovietai Afganistane statosi sandėlius, liginines, apšildomus barakus ir kitką.

Meksika didina naftos gamybą.

JAV kariai dalyvaus Egipto karių pratimuose.

Sovietai Afganistane prieš partizanus ėmė naudoti sprogstamas dum-dum kulkas.

Pagal viešosios opinijos tyrimus JAV prestižas Vokietijoje visai žemai nukrito.

Tarptautinis bankas Turkijos karienei vyriausybei suteikė 92 mil. dol. kreditą.

Australijoje iškastas 60 svarų, rąkos formos, aukso gabalas.

Sovietų povandeninis laivas, kelias savaites plaukioko Švedijos teritoriniuose vandenyse.

Sirijos prezidentas pasikvietė kariuomenei pertvarkyti sovietų patarė - jus ir su sovietais pasirašė karinės pagalbos sutartį.

Vokietijoje iškyla jauna dainininkė Violeta Hermanaitė.

Iš Lietuvos kilusiam poetui Czeslow Milosz paskirta 212,000 dol. Nobelio literatūros premija.

SLA metinis suvažiavimas nutarė įsigyti vėliavą ir su ja dalyvauti Vasario 16, Pavergtų Tautų ir kitose iškilinėse.

Šaulių vadovybei jau nebeužtenka savo organizacijoje veikiančių garbės teismų, bet nuėjo į JAV teismą. Taip pat ir mūsų Bendruomenės viena kitą apskundė JAV teisme. Ar ne geriau būtų, vietoj leidus pinigų ir gaisus brangų laiką, jėgas naudoti kultūrinei veiklai. Ar ne laikas susiprasti?

DIAL 911 IN CHICAGO FOR EMERGENCY POLICE, FIRE AND AMBULANCE

AUKOS "SANDAROS" SPAUDOS FONDUI

- \$ 100.00 Sandaros 7-ta kuopa So. Boston, Mass.
 - \$ 50.00 (R) LB East Chicago, Ind.
 - \$ 15.00 SLA 6-ta apskritis, Chicago
- Po 5 dolerius:
Oscar Krinertas, Chgo. Ill., Algird A. Brazis, Justice, Ill., Angelė Jonynas, Berlin, Conn., Andrius Blū - džius, Southfield, Mich., Petronelė Mosgeris, Chgo. Ill.

Apdraudų Agentūra Tel.: 778-2233

Bell Realty & Bace Ins. Agency

Juozas Bacevičius VALANDOS
Kasdien 9 - 8 val. vakaro
Šeštadieniais ir sekmadieniais 9 - 4 val. po pietų

6529 So. Kedzie Ave.
- Chicago, Ill. 60629

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

ALDONA ir dukra SOFIJA DAUKAI IŠ WOPA 1490 KIL. AM

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 4:00 - 4:30 val. po piet
Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

7159 South Maplewood Avenue Tel.: HEmlock 4-2413
CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC

2951 W. 63rd Street CHICAGO, Illinois 60629

Office - 436-7878 VUOL. AS SIMAITIS, J. D.
Res. 839 - 5568 Registered Broker

Didžiausias Kailių Pasirinkimas!

PAS VIENINTELĮ LIETUVIŲ KAILININKĄ CHICAGO'JE

Ištaigos: 263-5826 Namų: 677-8489

NORMANĄ BURŠTEINĄ
185 No. Wabash Avenue
second floor
Chicago, IL 60601

NAUJA LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA "LIETUVOS AIDAI"

Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ

KASDIEN nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakare

Visos laidos iš WCEV 1450 Kc BANGA. ST. PETERSBURGE: 12 val. 30 min. WTIS 1110 AM BANGA.

Adresas: 2646 West 71-st St. Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

TEVYNĖS MYLETOJŲ
DRAUGIJOS KAMPĖLIS

T
M
D

Isteigta 1896

Vytautas Didysis prie Juodųjų jūrų

550 metų nuo VYTAUTO DIDŽIOJO mirties

1930 m. Neprikl. Lietuvoje buvo labai iškilmingai paminėta Vytauto Didžiojo 500 metų mirties sukaktis.

Šiais metais jau minint 550 m. sukaktį, šiame skyrelyje panaudojome ištraukas iš 1933 m. išleisto leidinio "Vytauto Didžiojo mirties 500 metų sukaktuvėms paminėti Albumas", didelio formato, 474 pusl. Albumą spaudai paruošė H. Serafinas, istorinį tekstą parašė Paulius Šlezas.

Sekančiame Sandaros numeryje išminėto leidinio duosime daugiau ištraukų. Esame dėkingi p-lei Birutei Kemežaitėi už šio reto leidinio paskolinimą spaudos reikalams.

"Per visą savo valdymo laiką Vytautas įrodė, jog nebuvo veik tokios problemos, kurios jis būtų neišmėgęs ir kurios nebūtų sprendęs, žinoma, kiek tai jam aplinkybės ir jėgos leido. O tokių problemų buvo nemaža. Į jų skaičių įeina ir Lietuvos krikštaitis: tiesa, šį klausimą formaliai išsprendė Jogaila, kuris, priimdamas Lenkijos karūną, pasižadėjo visą tautą apkrikštyti, kas ir įvyko 1387 m. Grįžęs 1392 m. į Lietuvą, Vytautas čia jau rado bažnyčios organizacijos užuomazgą. Bet toji srityj dar buvo daug likę darbo ir pačiam Vytautui. Svarbiausias jam darbas atiteko — tai Žemaičių krikštaitis. Šito krašto. Torno taida atgauto, apkrikštijimo garbė atiteko Vytautui su Jogaila, o ne ordinui, kuris per tiek metų neįstengė, teisingiau — nenorėjo to padaryti. Žemaičių, tos pagonių pilies, krikštaitis įvyko 1413 m."

"[vedus Lietuvos krikščionybę, Vytautas stengėsi jai iškovoti ir visišką laisvę nuo kitų valstybių; jis ryžosi įsteigti Lietuvos atskirą bažnyčios provinciją, nes jam, kaip siekiamam visur savarankiškumo, buvo nevistiek, kas stovės tos reikšmingos organizacijos priešaky. Rūpindamasis, kad Lietuvos bažnyčia nepatektų Gniezno ar Lvovo arkivyskupo priklausomybėn, vadinas lenkų įtakon, Vytautas sumanė įsteigti atskirą bažnytinę provinciją."

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS

KAIP SUDEGINO RYLIŠKIŲ BAŽNYČIĄ

(Pabaiga. Pradžia Sandaros nr. 18)

Taip tęsėsi ilgokai ir niekaip slaptai negalėjo bažnyčios sudeginti. Sugalvojo. Budelių vedžiotojas žmogžudys Paltarackas su dviem kareiviais netoli bažnyčios griovy krūmuose pasislėpė. Karininkas su kitais kareiviais neva viską atlikę išėina į Merkinę. Kad žmonės tam patiktų, išsivaro vietines pastotes ir išvažiuoja. Netoli Merkinės, Subartonių miške, Navasodų kaime, pastotes paleidžia namo, t.y. 10 kilometrų nuo bažnyčios. Vadinasi parvažiavę bus liudininkai, kad rusas išvažiuo, jų čia nėra.

Enkavedistai atleidę pastotes, kiek paėjėję, užėjo Subartonių miške Navasodų kaimo vienišoje sodyboje pas Volungevičienę ar Kudarauskiene. Arčiausiai gyventojų nebuvo. Čia buvo sutarta laukti bažnyčios padegėjų. Padegėjas Paltarackas turėjo laukti nakties, kada žmonės po dienos darbų užsidarys nakties poilsui, suguls. Uždegus bažnyčią dar 10 kilometrų kelio iki Subartonių miško. Laiko praėis daug.

Šioje sodyboje, Subartonių miške, Navasodų kaime, kur apsisusto rusai, gyvenono moteris su mažais vaikais, vargšė. Vaikams buvo laikas valgyti. Kareiviai, matydami vaikus valgant, patys užinorėjo. Buvo valgę ryte iš gyventojų prisiplėšę. Visą laiką maitinosi tik iš gyventojų kaimiečių prisiplėšę. Savo virtuvės neturėjo. Rytis išeidavo per kaimus ir patys iš gyventojų imdavo, ką rasdavo valgomo. Dabar čia pas kaimietę padarė kratą. Rado truputį lašinių ar taukų. Duonos moterėlė neturėjo nei vaikams, Bulvių buvo. Šeiminiškai liepė ir patys padėjo bulves lupti. Prilupo gyvulinį katilą-puodą. Apskaičiavo, kol bulvės išvirus, grįš iš bažnyčios padegėjas.

Gerokai sutemus, aplinkui aprimus, žmonės ruošėsi nakties poilsiui. Paltarackas su kareiviais išlindo iš miškelio. Prie bažnyčios, ant kelio pastatė kareivius saugoti, pats įėjo į vidų ir uždegė. Bažnyčia medinė, greit užsiliepsnojo. Žmonės bijojo išėiti iš namų... Tiesiog, kaip stebūklas!

Navasodų kaime kareiviai, laukdami

padegėjų, bulves išsivirė. Spirgus prisikvėpinę kone baigė valgyti. Atsirado ir Paltarackas su kareiviais. Bulvių tik likučiai. Atsisėdo bulvių likučių valgyti vienas Paltarackas, o kareivius išsiuntė ant kiemo sargybą eiti... Kareiviai išvargę, alkani, suuosdami lašinių kvapą, matydami per langą valgant vieną Paltaracką, neišlaikė, prisidėjo šautuvą, per langą šovė tiesiai į galvą.

Išsivargę pastotė lavoną parvežė žmonai, Nei laidotuvių kaip žmogui nebuvo.

Net nežinoma kur pakasė. Viskas tyliai praėjo. Tik gyventojams buvo paskelbta: "Banditai sudegino Ryliškių bažnyčią. Žuvo garbingai eidamas liaudies gynėjo pareigas, tarybinis patriotas draugas Paltarackas". Toliau buvo išvardinti jo visi nuopelnai.

Dėl jo mirties nebuvo nei areštų, nei tardymų, nei klausinėjimų, nieko. Iš kur šis budelis sadistas buvo atvykęs — nežinoma. Žinoma, kad gyvenęs Muizelio dvare, Makniūnuose. Dėlto gerai žinojęs apylinkę, pažinojęs žmones. Kilmės — totorius. Kalbėjo lietuviškai, lenkiškai, rusiškai. Vokiečių okupacijos metais buvo miške rusų partizanas, žudė žmones. Bemokslis, tamsus, žiaurus. Buvo Druskininkų miškų ūkio kadru skyriaus viršininkas ir tuo pačiu metu ėjo enkavedistams už vadovą žudydamas, šaudydamas, degindamas, vyrų kariuomenei ir darbams rinkimams, Sibiran išvežimams, plėšikavimui. Tarnyba miškų ūkyje — tai buvo užsimaskavimui vieta ir vieta, per kurią algą gaudavo.

Ryliškių parapijos bažnyčia sudeginta tyčia, apgalvotai. Bet tai buvo nevie-nintėlis įvykis. Buvo ir daugiau, kur panašiai degino, slėpdamiesi nuo žmonių akių.

J. B. Bejotas

" " "

*Tava galybė - kalėjimo rūšys,
Čekisto rimbis, Sibiro taiga,
Sunkių grandinių žvangesys
Ir geležinė uždanga.*

(Ištrauka iš Okup. Lietuvoje
sukurto eilėraščio)

Dabar yra laikas atstatyti Amerikos kertinį akmenį:

Mūsų šeimas ir mūsų apylinkes.

Laikas yra dabar Reaganui.

Amerika buvo pastatyta ant stiprių šeimų tradicijų bei kaimyno pagelba kaimynui. Ir ultimatinis saikas valdžios vadovavimo nuostatų pritaikyme miestams, rūpinamasi gyvenamųjų namų statyba ir įstatymų įgyvendinimas yra kokybė mūsų kaimynysčių.

Gubernatorius Reagan yra išpareigojęs šiai tradicijai. Jis tiki, kad pagyvinimas Amerikos miestų vaizduos gyvybingumą mūsų kaimynysčių. Jis darbuosis miestų atstatymu, stiprindamas Amerikos ekonomiją programomis sumažinti infliaciją ir sudaryti naujų

darbų. Jis darbuosis, kad federalinė valdžia daugiau reaguotų piliečiams ir skatins individualius asmenis savo vietovėse vadovauti, kuriant geresnį gyvenimą jų šeimoms.

Mokslo srityje Gubernatorius Reagan, palyginus su Carter'io Administracija, remia „tuition tax credits“ šeimoms norinčioms leisti savo vaikus į privačias ar parapijines mokyklas.

Jis remia vaikams lankyti mokyklas jų pačių kaimynystėse, nes verčiamas vežiojimas autobusais nieko nepadės jų mokslo kokybei. Ir jis remia

mokslo sistemą pagrįstą tėvų teisių pirmenybe ir atsakomingu.

Gubernatorius Reagan tiki, kad kaimynystėms esant suvienytoms ir pastoviom, nusikaltimai sumažės. Su didesne federaline ir technine pagalba vietiniai ir valstybiniai tarpininkai galės geriau patarti ir sumažinti prasižengimus jų pačių bendruomenėse.

Socialinio aprūpinimo srityje, Gubernatorius Reagan tiki, kad pagelbos programos, kurios šelpia vargstančiuosius, turėtų būti administruojamos, kur

tik galima, vietinių kaimynysčių.

Amerikos šeimos ir kaimynystės yra kampiniai akmenys mūsų visuomenės, susiejus su bendrom vertybėm.

Štai kas yra Amerika.

Laikas yra dabar.

Reagan'as į Prezidentus

ENGLISH section

Alexander G. Kumskis

(Continued from Sandara nr.18)

CHICAGO PARK DISTRICT HIGHLIGHTS PROMOTIONAL EVENTS

Under personal direction as General Supervisor Special Recreation Activities, staged the following outstanding special events involving 529 parks; organized and promoted the First Annual All Chicago "Youth on Parade" Day Camp Jamboree (25,000 Day Campers) July 27, 1970 on State Street Parade, Soldier Field Sports Events, Physical Fitness Festival-Grant Park, Chairman annual City-Wide Junior Citizens Program and directed tour award to Washington, D.C., supervised Annual All-Star Talent Variety Shows, Senior Citizens Annual Picnic, Annual Christmas Holiday Basketball Tourney, Annual Cross Country Meets, supervised First Mentally Retarded Special Olympic Games, which included Canada and France at Soldier Field, 1970, Chicago, Illinois, City-Wide General Supervisor of Special Recreational Activities, Music, Art, Craft, Drama, 2 mile Lake Swim, Yoga Today, Senior Citizens (56 Centers), Annual Arbor Day Programs, Chicago Beautiful Garden Contest and promoted annual (Mayor Richard J. Daley's) Chicago Youth Week Federation.

POLITICAL BACKGROUND - FORMER CANDIDATE SANITARY DISTRICT TRUSTEE AND ALDERMAN 13th WARD

Was endorsed by (Mayor Richard

J. Daley) the 13th Regular Democratic Organization for Alderman in the 1967 Aldermanic election. Also endorsed by the Cook County Democratic Central Committee in 1956 for Sanitary District Trustee (18th Ward), and an active member of the Palos Democratic Township Organization (Ray Rybacki, Democratic Committeeman and Precinct Captain in the 22nd Precinct).

Former Precinct Captain in the 9th, 13th and 18th Wards Regular Democratic Organization. Served as Deputy Clerk of the Criminal Courts and Deputy Bailiff of Municipal Court (Personal Bailiff to former Judge John T. Zuris). Former District Representative Chicago Park District (Assistant to General Superintendent). Organizer and past President Lithuanian Democratic Committee of Illinois.

FRATERNAL AND SOCIAL CLUB AFFILIATIONS

Member of the following organizations. Fourth Degree Knight of Columbus (Cardinal Mundelein Council), Holy Name Society, Illinois Athletic Club Life Member, Lithuanian National Alliance of America, Past President Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois, member Recreation Society of America, Illinois Park Recreation Association, Received Community Service Award 1965, Lithuanian Roman Catholic Alliance of America, Past President of Park Supervisors Association, member Building Service Union Local No. 46 of the A.F. of L.-C.I.O., Worth Lions Club, Catholic Youth Organization, Loyal Order of Moose and Elks, Lodge No. 1596, Senior Citizen of Worth, Illinois.

CHICAGO PARK DISTRICT TESTIMONIAL RETIREMENT

Retired Chicago Park District Recreation Department General Supervisor Special Recreation Activities - Special Events. (245 Fieldhouses - 1200 Recreation Supervisory Personnel) December 15, 1972, included 45 years of dedication and outstanding Public Service in the Field of Recreation.

APPOINTED BY SHERIFF RICHARD EIROD

Sheriff Richard J. Elrod of Cook County appointed Alexander G. Kumskis on March 15, 1974 as a Consultant,

From Left to R. - Late mayor Richard Daley, late Joseph Mozeris, Alexander G. Kumskis and the late President John Kennedy at the Hilton Hotel in Chicago. (The 1962 Cook County Democratic Annual Dinner, honoring the late Pres. John Kennedy).

promoted to Administrative Aide on June 1, 1974 for Community Relations for Suburban towns. His main duties include liaison relative to the Sheriff's programs.

TRUMPAI IŠ VISUR

Sovietų 4 kariai, įsibrovę į kom. Kinijos teritoriją, nušovė, atsisakiusį su jais bendradarbiauti skerdžių.

Sovietų okupacinei kariuomenei Afganistane išduoti sniego batai ir baltos uniformos.

13 lėktuvnešių, tik 7 tinka kovai, iš 155 jūrų laivyno aviacijos eskadrilių, tik 94 paruoštos. Laivynui labai trūksta mechanikų. Japonai savo teritoriniuose vandenyse surado 1904 m. kare Rusijos nuskandintą laivą su brangenybėmis apie 3,8 bilijonų dolerių vertės.

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION. Includes fields for publication name, date, and circulation statistics.

BALTIC BAKERY Chicago, Illinois 4627 SOUTH HERMITAGE AVE Tel. LA 3-1510 2616 WEST 69th STREET Chicago, Illinois Savininkas JUOZAS ANKUS Tel. 737-6784 E U D E I K I S DOVYDAS P. GAIDAS - GERALDAS F. DAIMID Laidotuvių Direktorai TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS 4330 South California Avenue Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852 4605-07 South Hermitage Avenue Telefonas - YArds 7-1741-2

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI Lietuvos Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai PETRAS BIELIŪNAS 4343 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572 POVILAS J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911 STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS (LACKAWICZ) 2424 W. 68th STREET Tel. REpublic 7-1219 2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6872 11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, ILL 974-4410 PHILLIPS - LABANAUSKAS 3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401 JURGIS F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138, 1139 VASAITIS - BUTKUS 1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003 TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

MAŽEIKA & EVANS Laidotuvių Direktorai 6845 SO. WESTERN AVENUE TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS MASINOMS VIETA REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS TEVAS IR SŪNUS Laidotuvių Direktorai MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 West 71st Street Telef.: GROvehill 6-2345-6 1410 South 50th Avenue, Cicero Telef.: TOWNhall 3-2108-9 TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS Aikštė Automobiliams Statyti

Nuo 1914 Metų Midland Savings aptar nauja taupymo ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkės. Dėkujame jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtum būti jums naudingi ir pteityje. Sąskaitos apdraustos iki \$40,000.00 FRANK ZOGAS President 2657 W. 69th St. Chgo., Ill. 60629 • Phone 925-7400 5 1/2% paid quarterly 4 Year Savings Certificates Minimum \$5,000 7 1/2% All accounts compounded daily - Passbook Savings

PASSBOOK SAVINGS... the best way to save regularly! 5 1/2% SAVINGS ACCOUNT Paid and Compounded Quarterly OUR SAVINGS CERTIFICATES 8% EARN UP TO Mutual Federal Savings and Loan 2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608 PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747 HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1 SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905